

C. Noot van de redactie op bovenstaand artikel

Op bovenstaand artikel zijn twee ingezonden brieven ontvangen:

- a) een reactie van André van Loon dd 3 apr 2001
- b) een antwoord van Peter Boer dd 5 apr 2001

In het kort komt de reactie van André op het volgende neer:

- 1) De informatie over de Duitse militair, waarmee de inleiding van het artikel begint komt vermoedelijk van mij, waarmee de bronvermelding Seifert (1988) niet helemaal juist is; het verhaal is ook opgenomen in het manuscript van de mierenatlas als “nieuwte”, doch omdat de atlas veel later uitkomt vindt ik het geen probleem dat het nu al in EB staat.
- 2) De verklaring in de tweede alinea van de inleiding, dat de “*M. gallieni*” van Kramer onvindbaar blijkt in de collectie van NNM Naturalis te Leiden wekt de indruk, dat deze mier zomaar zou zijn verdwenen, alsof het in de collectie een onoverzichtelijke bende is. Daar ik in Leiden werk, was het een kleine moeite in de collectie te kijken en heb ik het betroffen exemplaar gewoon onder *M. ruginodis* aangetroffen, met het etiket “coll. Kramer” in een apart collectiebakje, hetgeen ik destijds zelf nog had ingericht.
- 3) Door de gekozen formulering in de tweede alinea van de inleiding wordt de indruk gewekt dat de determinatie van mij niet door Peter wordt vertrouwd. Ik vind dit Peters goed recht, maar zou dat zelf niet zo in een artikel in EB hebben gezet.
- 4) E.e.a. had voorkomen kunnen worden, als Peter me gevraagd had te helpen bij het zoeken naar de mier en het manuscript vooraf even had laten lezen.
- 5) Tenslotte vraag ik me af of de EB-redactie (mieren)artikelen vooraf door iemand laten lezen.

In het kort reageert Peter als volgt:

- 1) De informatie over de Duitse militair komt van André, maar ik heb er niet bij stil gestaan een bronvermelding te geven.
- 2) De conclusie onvindbaar lijkt mij gerechtvaardigd, aangezien ik begrepen heb dat Cees van Achterberg samen met de heer De Vries een hele ochtend bezig is geweest het bewuste exemplaar te zoeken.
- 3) Kramer en Stårcke meenden te maken te hebben met “*gallieni*”; André was er zeker van dat het om *ruginodis* ging, Dus twee tegen een. Een auteur heeft derhalve de plicht om de determinatie te controleren.
- 4) Peter gaat niet in op de vraag van André, waarom hij het manuscript vooraf niet even door hem had laten lezen (André is er met naam en toenaam in vermeld).
- 5) Peter noemt de namen van degenen die een afschrift van de brief van André hebben gekregen en vraagt zich af, of zij degenen zijn, aan wie de redactie van EB mierenartikelen ter beoordeling zou moeten voorleggen.

Aangezien ik een van degenen ben, die Peter als mogelijke beoordelaar vermeld, zal ik een poging doen mijn visie op bovenstaande te geven.

- 1) Aangezien de zoektocht van Peter in eerste instantie gebaseerd is op de vindplaats van de *M. gallieni*'s van de Duitse militair en Peter de indruk wekt, dat die vondsten

de drijfveer zijn geweest om te gaan zoeken naar *M. gallienii* in Nederland, lijkt het logisch om André te noemen in zijn dankwoord als degene die hem op het spoor heeft gezet.

2) Het zinsdeel in de inleiding van Peter: “Deze mier blijkt nu onvindbaar ...” is onjuist daar André de mier in 10 minuten heeft kunnen lokaliseren. Pas als alle naspeuringen, die redelijkerwijs verwacht mogen worden, tevergeefs blijken te zijn, lijkt het mij gerechtvaardigd in een wetenschappelijk artikel als feit te vermelden dat een exemplaar onvindbaar is. Aangezien Peter André niet rechtstreeks heeft benaderd om assistentie en dus niet alle mogelijkheden heeft benut om het exemplaar te vinden, had deze onjuiste conclusie beter achterwege kunnen blijven.

Door de naam van André te noemen in de regel direct boven de conclusie “...blijkt nu onvindbaar...” kan bij de lezer bovendien de indruk worden gewekt, dat André, die kennelijk de mier als laatste in handen heeft gehad, iets met de verdwijning te maken zou hebben. Zoiets moet natuurlijk ten alle tijde vermeden worden.

3) Het is te prijzen, dat Peter alle gegevens grondig wil verifiëren en het naadje van de kous wil weten over het exemplaar “Kramer”: *M. gallienii* of *ruginodis*? Deze twijfel kan de indruk van een verdachtmaking wekken als hij niet hard gemaakt wordt. Zolang de conclusie van André (wetende dat Kramer en Stårcke *M. gallienii* gedetermineerd hadden, dus niet helemaal twee tegen een - een gewaarschuwd mens telt voor twee -, Kramer en Stårcke zijn niet geconfronteerd met de visie van André) niet geverifieerd is, had beter het zinsdeel: “... zodat ik de determinatie niet heb kunnen controleren” achterwege kunnen blijven. Het voegt geen wetenschappelijke informatie toe, maar kan wel tot verwarring leiden. Desgevraagd deelde Peter mij eind mei mede, dat André het exemplaar “Kramer” nogmaals als *M. ruginodis* heeft gedetermineerd en dat ze te gelegener tijd de mier samen nog eens zullen bekijken.

Evenzo vermeldt Peter in het spechtenkeutel verhaal (zie hiervoor, para II.A.), dat hij vermoedt dat *F. fusca*, *L. niger* en *L. platythorax* een belangrijk deel uitmaken van de als *L. fuliginosus* gedetermineerde mieren uit het Meyendel-onderzoek. Eén telefoontje maakt duidelijk dat de betreffende auteur, Gert-Jan de Bruyn, het daar beslist niet mee eens is. Het lijkt me verstandiger om als auteur geen vermoedens op te nemen (die nu ook afgedrukt staan in het *NEV Verenigingsnieuws*), die de determinatie van anderen ter discussie stellen, zolang ze niet hard gemaakt kunnen worden.

4) Toen ik het artikel van Peter voor het eerst las, dacht ik: wat grootmoedig van André om zich op deze manier in het artikel te laten vermelden. Hij was er immers opvallend in genoemd en het leek me daarom logisch te veronderstellen, dat het manuscript hem tevoren was voorgelegd.

5) In het algemeen zou ik als auteur zeer voorzichtig zijn met het opnemen van niet feitelijke beweringen, zoals vermoedens die (nog) niet onderzocht zijn. Het lijkt me wenselijk, juist dat soort beweringen vooraf te (laten) toetsen. Mogelijk ging de EB-redactie er net als ik ook vanuit dat André het artikel vooraf had gezien en is daarom geen moeite gedaan het anderen te laten lezen.

Mocht er in de toekomst een beroep op een lid van de Mierenwerkgroep/NEV

worden gedaan om een manuscript te beoordelen, dan zou onder meer gedacht kunnen worden aan de volgende personen: G.J. de Bruyn, B. Heuts, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, G. Vierbergen en M.J. Zijlstra. De heer A.A. Mabelis heeft denk ik de meeste ervaring met publicaties.

Overigens is het makkelijker een artikel te beoordelen, dan zelf onderzoek te doen en te publiceren.

Naschrift

Peter heeft een verfrissende stijl, die duidelijk afsteekt bij de soms saai zakelijke toon van de andere publikaties in EB. Het leest als een spannend jongensboek:, zie de kopjes: -de zoektocht- en -de beloning-. In de inleiding wordt gesteld, dat het niet eenvoudig zal worden om de zeggensteekmieren te vinden, om later te vermelden, dat plotseling, vrij onverwacht, de gezochte soort wordt aangetroffen in mierenpotvallen. En door toevoeging van Nederlandse benamingen is het ook voor leken op mierengebied interessant en beter te volgen. Misschien verdient dit navolging om onze geliefde insecten beter te “verkopen”, of is het toch belangrijker een strikt wetenschappelijke schrijfrant te volgen?. Voorts mag zijn energie geprezen worden, zelfs met de kano gaat hij erop uit om mieren te zoeken!

Ik hoop dat er nog vele leerzame publicaties van Peter Boer mogen verschijnen.